

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

In prejma noului an școlar.

Se înlănțuiesc șirurile de ani și vremile se prăbușesc în noianul vecinicii, ducând cu sine generație după generație. În această evoluție neastâmpărată, ochiul filosofului *fixează momentele etice* din generație în generație. Fixate aceste produse ale minții omenești, ne vor croi *țintele* vieții viitoare, îndrumând pe adevărata cărare a vieții: *educația popoarelor*. Din trecutul nenumărilor avem să tragem *învețăminte istorice* pentru viitorul lor.

Ôre noi cești de astăzi ce fel de puncte de orientare ni-am pute câștiga din studiarea generațiilor ce se succed? Ôre la intrarea în școlă a nouelor generații, cari ar fi *momentele etice*, după cari vom avé să îndrumăm educația lor?

Intrebări profunde, dar foarte importante, cărora vom încerca să le dăm ôre-cari răspunsuri.

Netăgăduit, că mișcările culturale etice, sociale, politice și bisericesti din cutare timp se reflectază și asupra educației din școlă, abstracție făcând de la cea afară de școlă. Dar tot atât de adevărat este, că școlă încă are *menirea* de a crește generații cu *noue moduri de vedere*, cu *noue idealuri* și cu *noue feluri de judecată* și de *procedare*. Școlă e chemată să *creeze direcții noue* și să producă curente contrare celor existente.

Când ne vom strădui să cercetăm pulsul vieții spirituale din timpul nostru, ne vom trezi în fața atâtor aberațiuni, în cât grăoză va cuprinde sufletul nostru pentru viitorul omenimii. Anarchism, nihilism, socialism, nazareism, materialism, spiritism, etc., iată tot atâtea noțiuni, cari constată adevărul aserțiunilor premergătoare. Fiind acestea burueni otrăvitoare pe organismul societății omenești, școlă va avé datorința să *ferescă* mintea fragedă a copilașilor de a veni în atingere cu ele. Și când ne gândim cât de impotentă e influința școlii în fața mediului familiar și social, mai că ne vine să desperăm de sôrtea influențelor bune ale educației.

Tôte străduințele școlii rămân *zadarnice*, dacă nu e spriginită de *factorii familiari și sociali*. Voi părinților, și ômenilor, ferțiți-vă de a învenina sufletele jingășelor vóstre mlădițe!! Voi, frați și surori, vecini, pretini și nepretini, ascundeți-vă faptele urite dinaintea privirii copiilor!! Astupați-vă gurile vóstre să nu grăiescă vorbe de rușine și ocară în fața celor mai mici de cât voi, căci mare este răspunderea vóstră înaintea lui Dumnezeu și a ômenilor.

Noi, profesorii, cari ne îndeletnicim cu educația tineretului, simțim foarte tare greutatea ce ne apasă umerii, din cauza moravurilor stricate ale vremurilor noastre. Noi, mai ales noi cei de pe la seminarii, nu odată am constatat, că față cu câte un individ e aproape imposibil de a-ți esercia influința ta binefăcătoare. Mai vârtos la aceste școle alérgă felurite elemente venite de la felurite școle cu altfel de moravuri și de prin ținuturi foarte îndepărtate.

De astădată voiu numai să indigețez asupra duor observări, ce le-am făcut și cari mi-se par a fi aproape generale. Înainte de toate de un timp în-

câte binișor se observă, cum la tineretul nostru a prins *luxul* în îmbrăcăminte.

Pe vreme, când am intrat eu în prima gimnasială, toți mergeam desculți, ear' ciórecii, făcuți de mama, nu i-am aruncat până în a șesa clasă gimnasială. Astăzi, Dómne ferește de așa ceva! Astăzi toți nădrăgași, vestminte la modă, cravate elegante, ghete cu șinóre, mânuși și bastóne. De multe-ori ne fac de rușine pe noi profesorii cu felul de a se îmbrăca. Dacă te pui acum și cercetezi mai cu deamănuntul, afli, că acest fel de a se îmbrăca a dus pe mulți părinți la ruină, înglodându-i în datorii pe la cele bănci. Suntem datori noi profesorii să advertisăm deci părinții asupra acestui rêu și să 'i sfátuim, ca de mici să 'i dedee la *simplicitate și cumpetare*.

Părerea acelora, cari voesc să explice acest fenomen prin tendența spre curățenie, nu o aprob, căci simplitatea în îmbrăcăminte nu eschide curățenia, și viceversa.

Un alt moment este *comoditatea*, la care sunt dedați cei mai mulți tineri. Tinerului îi place să se îmbrace frumos, să mănânce bine, dar' de *învețat* se *învețe cât de puțin*. Adese-ori, dacă nu te observă, în discuțiile lor private îi auți resonând cam în felul următor: „De ce se mai înveți astăzi, căci și așa în viață acela ajunge mai bine, care a învețat mai puțin în seminarium! Uite colo protopop, colo preot, învățătoriu, etc., pe acela, care nu mult și-a sfârmat capul în cei trei ani de seminarium, etc”.

Nau drept, hotărât nu, aceia, cari pretind de la noi profesorii să 'i îngrămădim pe seminaristi cu material din greu, ca să fie vecinic ocupați. Eu țin că această metodă *ar anihila orice acțiune psihică*. Stăm în fața unor elevi maturi, cari pretind altfel de tratare și de la cari te aștepti, ca, dându-i tu în școlă orientare, să se pună pe *cercetări și studiu privat*. Țin, că *impințenarea* spre studiu e *ținta școlilor noastre*, ear' nu *îngrămădirea* cu *material inconsumabil*.

Țin, că o reformă a seminariilor noastre se impune, *înmulțind* numărul profesorilor și *reducând* numărul orelor. Țin, că în sensul constituțional al bisericii noastre ortodoxe din Transilvania și Ungaria, *seminariilor li-se cuvine mai multă libertate*. De giaba purtăm pe buze cu fală numirea de facultate, ear' în faptă *le reducem* la un rol inferior gimnasiilor, căci ôre nu e rol inferior a avé un *profesor de teologie 22 ore cu 8 obiecte*, ear' unul de gimnasiu 14—18 ore cu 3 obiecte? Sunt stări acestea, cari merită să le *îndreptăm*, căci ele se *potrivesc timpurilor de odinioară*, nu *însă vremurilor de astăzi*. Spre *rele* de acestea să ne îndreptăm ochii sufletului și inimilor noastre, ear' nu spre *lucruri* menite numai de a ne *învrăjbi* și de a *zădărnici* ori-ce progrese.

Le zic acestea din fundul inimei mele și declin de la mine ori-ce intenție de a viza pe cineva; deasemenea resping de pe acum ori-ce *interpretare falsă*, căci nu pe ômeni îi am în vedere, ci spiritul timpului și curente bolnăviciose din mijlocul nostru.

Voim să fim *sinceri*, să ne apucăm de lucru, voim să nu ne *sinamăgim*, ci

să mergem înainte, căci sigură e perirea dacă nu facem așa.

Le-am spus acestea la aușul tuturor, fără leac de preocupare. De am grăit adevărul, bun lucru am făcut, de voiu fi greșit în apreițare, va da material de cugetat altor capete mai luminate și mai sus puse. Eu zic atâta: *Așa să ne ajute Dumnezeu, după cum vom binele bisericii și al némului nostru*.

Dr. Petru Șpan.

Situația. Maiestatea Sa sosește Joi sêra la Budapesta, pentru a contribui în persoană la limpederea situației politice. Vineri ori Sâmbătă va primi apoi în audiență pe contele Csáky, contele Apponyi și pe Wekerle, pentru a le asculta de nou părerea asupra modalității celei mai potrivite de a scóte țera din încurcătura. Monarcul va decide apoi. Credința generală este, că Maiestatea Sa și-a formulat de astă-dată singur un program politic, și pe acela dintră bărbații de stat ai Ungariei îl va încredința cu formarea cabinetului, care să va angaja să 'l esecute. Foile magiare scriu însă, că dacă programul nu conține concesii pe séma Magiarilor, nu se va afla nimeni care să se angajeze la acest lucru; ear' dacă se angajeză, o păștește ca contele — *Héderváry*.

Regele Edward în Viena. Luni la orele cinci d. a. a sosit Regele Edward al Angliei la Viena, pentru a face vizită M. Sale, monarchului nostru. Visita are caracter mai mult de curtoasie, dar' are și caracter politic. În curând va urma visita împératului Wilhelm al Germaniei și apoi visita țarului Nicolae al Rusiei, tot la Viena. Regele Angliei a fost primit la gară din partea domnitorului nostru, în suita căruia se aflau toți membrii familiei domnitoare. Cei doi monarhi s'au îmbrățișat și sărutat. Pe drum la palat li-s'au făcut ovațiuni din partea populațiunii. Sêra la orele 8 a fost prâuz mare la palat, în onórea regelui Edward. S'au rostit două toaste. Unul din partea domnitorului nostru, pentru regele Angliei, și altul din partea acestuia, pentru monarchul nostru. Regele Edward a numt pe domnitorul nostru mareșal cam-pesuru în armata engleză.

Fundațiunea lui Gozsdu.

Sedintele reprezentanței fundațiunii lui Gozsd. s'au terminat Marți în 1 Sept. n.

Obiectul principal al sesiunii de toamnă este votarea stipendiilor pe anul școlar care se începe cu 1 Septembrie.

S'au votat în total stipendii vechi și noue 154 în sumă de 78,400 cor. 95 fl.

Și anume pentru:

32 rigorosanți, cărora li-s'a rezervat restul stipendiului ultim, în sumă de	C 14,450 95
57 juristi	29,650—
14 medicinisti	8,000—
13 filosofi	13,000—
6 tehnici	4,500—
5 montanistici și silvicultori	2,700—
1 candidat de profesor la școlă comercială	800—
10 gimnastici	3,200—
14 cadeți	5,600—
1 candidat de notariu	400—
1 farmacist	400—
154	Total C 78,400 95

În anul expirat s'au promovat întru doctor 12 stipendisti, și anume: 9 în drepturi, 2 în științele administrative și 1 în medicină.

S'a constatat că mulți dintră stipendisti, mai vârtos universitarii din Cluj, n'au satisfăcut datorinței de a se înscrie la studiul limbii și literaturii române și de a cerceta biserica în Dumineci și sêrbători, și din acest motiv s'a luat un conclus, prin care se admoniează stipendistii, ca să 'și împlinescă și această datorință, căci *la din contră nu li-se va licuida stipendiul*.

Din Sebeșul-săsesc.

Adunarea generală a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”.

— Raport special. —

Sebeș, 30 August n.

(Fine).

Ședința a doua.

Ținută în 29 August n. Se deschide la orele zece. Majoritatea publicului asistent o formeză — *damele*.

Domnul secretariu Vasile Goldiș cetește procesul verbal al ședinței prime. Se autentică. Se întră apoi în ordinea de zi.

Raportul general al comitetului nefind tipărit și publicat, se cetește din partea dlui secretariu Dr. Blaga, ear' în urmă raportorul comisiunii esmise pentru censurarea acestui raport, Dr. Branisce, comunică, că impresiunea pe care a făcut-o raportul asupra comisiunii a fost cea mai bună. Laudă activitatea comitetului, și face următoarele propuneri:

Față de membrii morți ai societății (Suciu, Jibău, și Petric, Brașov) adunarea să 'și esprime părerea de rêu prin sculare. (Se întemplă).

Angajarea de bărbați de încredere din partea comitetului, prin diferitele centre românești, se ia cu plăcere la cunoștință, invitat fiind comitetul să continue și în viitoriu cu angajarea de astfel de bărbați de încredere.

Abzicerea dlui N. Petra-Petrescu din postul de cassariu al societății comisiunea propune să fie luată spre știre, fără a se întregi însă postul vacant, și comitetul să fie poștit a se îngrijii de purtarea cassei, în propria sferă de activitate, din motival, că dl Petrescu e totodată membru în comitet, din care demnitate nu a demisionat; la anul viitor comitetul să facă apoi raport despre întregirea postului de cassariu, fiind-că alegerea cassariului cade în competența comitetului.

În locul bibliotecii proiectate din partea comitetului, comisiunea propune, ca comitetul să facă o colecțiune a tuturor pieselor teatrale apărute în limba română, pe cari să le censureze prin bărbați pricepuți, pentru-ca pe baza dărilor de sémă primite de la ei să pótă compune o *listă* a pieselor reprezentabile, stabilind și modalitatea procurării lor.

Asupra propunerii acesteia se naște discuție animată, fiind-că comitetul persistă pe lângă ideia sa de a se da naștere unei biblioteci teatrale. Iau parte la discuție următorii: Dr. Blaga, Ungurian, Onițiu, Dr. Dobrin, Vasile Goldiș, Dr. Dăianu, Dr. Cristea, primindu-se propunerea mijlocitoare a acestor doi din urmă, ca biblioteca să se facă, dar' din bibliotecă să facă parte în prima linie piesele teatrale apărute până acum în limba română, având să fie censurate, și stabilită lista acelor piese, cari pot fi recomandate spre reprezentare.

Comisiunea mai propune apoi următoarele, prin raportorul Dr. Branisce: Comisiunea ia act cu plăcere despre faptul, că anuarul societății se susține la nivel înalt literar, care face onóre comitetului, exprimându-și însă dorința, ca în viitoriu partea tehnică să fie mai bine îngrijită, pentru a fi evitate multele greșeli de tipăriu. Ear' cu privire la planul de acțiune al comitetului, comisiunea aprobă punctul de vedere pe care s'a pus comitetul la compunerea planului, propunere formală însă nu face, fiind-că cu esaminarea planului e încredințată altă comisiune, ci 'și exprimă numai dorința, ca la nici un cas comitetul să nu trecă cu cheltuelile preste a patra parte din venitele anuale ale societății, și societatea să nu iee față de nimeni angajamente cari ar puté să o aducă în situația să trecă preste aceste limite.

Urmază raportul cassariului, cetit de domnul *Petra-Petrescu*. Se da apoi cuvântul dlui *Dr. Dobrin*, care ca raportor al comisiunii exmise pentru censurarea acestui raport, pentru censurarea socotelilor și stabilirea bugetului, propune în numele comisiunii următoarele: Raportul cassariului se ia spre știre, cu constatarea, că averea societății face cu încheierea anului 331,309 corone 47 bani. Budgetul anului viitor se stabilește în suma de 6000 corone. Cassariului și comitetului se da absolutul obicinuit.

Se primește, împreună cu propunerea făcută de dl asesor consistorial *Dr. Cristea*, ca direcțiunea institutului „Albina” să fie rugată a scuti societatea de taxele plătite până acum pentru hârtiile de valoare depuse la cassa filialei din Brașov.

În numele comisiunii pentru examinarea planului de acțiune al comitetului raportează dl *Dr. Radu*, constatând, că planul corespunde concluderilor luate în adunarea generală trecută, ținută în Bistrița, și făcând propunerea, ca adunarea generală să ’l accepte și voteze cu unele modificări, mai mult stilare, pe cari le propune comisiunea.

Domnul *Dr. Dobrin* are nedumeriri și ar dori să nu se facă pas greșit în direcția acosta. Prin urmare propune, ca planul de acțiune să fie predat unei comisiunii speciale, compusă din juriscunșulți, cari să facă studiu amănunțit asupra chestiei, venind apoi la anul viitor cu propunere bine formulată și bine motivată. Se naște discuție. Dl *Virgil Onișiu* dă lămuriri și rogă pe dl *Dr. Dobrin* să ’și retragă propunerea. *Dr. Branisce* cere, ca în text să rămână termenul de zece ani, și să nu se accepte propunerea comisiunii, ca termen fix să nu se pună, ci să se zică: până la aducerea altei hotărâri din partea adunării generale. Dl *Gavril Precup* comunică, că comisiunea a pus întâiu în cumpănă nedumeririle dlui *Dobrin*, dar’ a venit la convingerea, că punctul de mănecare pentru ea nu pôte fi altul, de cât concluderile de la Bistrița, prin care comitetul a fost îndrumat să compună acest plan. Chestia e acum numai aceea, că *bun e planul, ori nu e bun?* Comisiunea a aflat că e bun. *Dr. Dobrin* își apără de nou punctul de vedere. Emanuil *Ungurian* constată, că după-ce budgetul e primit, și e stabilit pe baza acestui plan de acțiune, — primirea propunerii dlui *Dr. Dobrin* ar însemna răsturnarea concluderilor aduse numai cu câteva minute mai înainte. Rogă deci adunarea să nu primescă propunerea lui *Dr. Dobrin*, ci să voteze planul de acțiune. *Dr. Cristea* asemenea nu e de părerea dlui *Dr. Dobrin*, fiind-că preste cele espuse de dl *Dr. Dobrin* am trecut deja. Temeri s’ n’ avem! Ba chiar dacă am fi siguri că dăm de pedeci, să facem totuși pasul înainte, pentru-că vom învinge pedecile.

Propunerea dlui *Dr. Dobrin* cade și se primește propunerea comisiunii pentru acceptarea planului de acțiune, compus din partea comitetului.

Se intră în discuția specială. Vasile *Goldiș* însușindu-și părerea dlui *Dr. Branisce* (care era absent) cere să rămână în text termenul de zece ani, și să nu se primescă modificarea propusă de comisiune. Comisiunea nu e contra. Se decide în acest înțeles. Cu învoirea comisiunii se trece apoi și preste celelalte modificări propuse din partea ei, rămânând, ca la o nouă texturare a planului de acțiune să se țină cont de ele. Spre acest scop raportul comisiunii se alătură la procesul verbal al ședinței.

Urmază raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi. Raportorul *Avram David* cetește lista noilor membri, ear’ dl *Dr. Cristea* cetește lista membrilor pe cari dsa i-a acuirat în Sibiiu, constatându-se că de la toți a încurs suma de 1913 corone 40 bani.

Se ia cu plăcere la cunoștință, și toți se declară membri ai societății.

Domnul *Dr. Radu*, în numele inteligenței române din *Brad* invită pentru anul viitor societatea la *Brad*; și tot în înțelesul acesta sună și o telegramă a inteligenței române din *Brad*, subscrisă de dl *P. Opreșu*. Adunarea primește cu plăcere invitarea, și decide, că proxima adunare generală o va țină în *Brad*, în zilele pe cari comitetul le va stabili în înțelegere cu inteligența de acolo.

Presidentul consultă adunarea, dacă voește să se țină după amiazi ședința literară,

în care să se cetescă celelalte trei disertațiuni; ear’ adunarea, în vederea banchetului care are să urmeze, și a balului ce se va țină sêra, decide să fie publicate disertațiunile în organul și anuarul societății, ear’ ședința literară să nu se mai țină.

Cu autenticarea procesului verbal al ședinței acesteia adunarea încredințază pe dnii: *Dr. Miron E. Cristea*, *Teodor V. Păcățian* și *Gavril Precup*.

Fiind eshauriat programul adunării generale a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”, presidentul rostește un discurs de încheiere, mulțămind încă odată pentru primire și pentru pregătirile făcute, ca adunarea de față să fie atât de succesă, ceea-ce cade în meritul comitetelor locale. Constată, că prin conclusele aduse astăzi din partea adunării generale, societatea a intrat în o eră nouă, fapt care va fi aprobat de totă suflarea românească. Cu mulțămire și satisfacție sufletescă se vor îndepărta deci toți de la acosta adunare, în care s’au luat hotărâri atât de însemnate. Aduce omagii presidentului frumosei ghirlande de dame, care a împodobit neconținut acosta adunare. Mulțamește conferențiarilor cari au ridicat ședința premergătoare la nivelul unei adevărate sêrbări literare, ceea-ce trebuie să ne mândriscă pe toți, vâdând progresul făcut de generația mai tineră. Admiratie și recunoștință aduce diletanților, și în deosebi artistului *Bârsan*; și constatând, că multe și delicioase sunt impresiunile cu cari se îndepărtează ôșpeții din orașul *Sebeș*, — își uneste tôte sentimentele de cari e stăpânit în acest moment în cuvintele: „*vê mulțămim!*”. Declară adunarea generală de est an a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” încheiată.

Presidentul *Iosif Vulcan* e viu aclamat din tôte părțile. E ora unu după amiazi.

Banchetul.

La unu și jumătate s’a început banchetul, în pavilionul de la „Hotelul central”. Au luat parte 120 persoane. Partea interesantă o formeză la banchete toastele, cari n’au lipsit nici de astădată. Primul toast l’a rostit dl *Vulcan*, presidentul societății, în sănătatea și pentru lungă viațuire a Monarhului. Binesimțitul toast a fost ascultat în picioare. Mesenii au adus M. Sale un întreit „*sê trădescă*”, ear’ lăutarii au întonat „*imnul popular*”. Au urmat celelalte toast. Protopopul *Dobrescu* a toastat pentru presidentul și comitetul societății. *Virgil Onișiu* într’un avântat discurs mulțamește protopopului *Dobrescu* și ridică paharul pentru sebeșeni, rugându-i să privescă și înderët și să nu dea uitării tradițiile frumose legate de acest colț de țără. *Zevedeiu Murșan* ridică paharul pentru ôșpeți. *Vasile Goldiș* pentru reprezentantul „Asociațiunii”, *Dr. Miron E. Cristea*. *Dr. Cristea* mulțămind, toasteză pentru buna înțelegere. Emanuil *Beza* pentru îndreptarea moravurilor, care va urma când ne vom vedé reprezentate pe scenă obiceiurile rele. *Dr. Iosif Blaga* toasteză pentru preoțime. Mulțamește preotul *Avram David*, comunicând, că în momentul acesta s’a mai făcut membru pe viață al societății dl *Ioan Candrea*, comerciant în loc. *Dr. Nicolae Comșa* (Seliște) toasteză pentru sexul frumos. *Lazar Tritean* pentru presă. Ii răspunde *Dr. E. Dăianu*.

La cererea publicului dl *Zaharie Bârsan* urcă acum o masă, și declaméză satira III a lui *Eminescu*, turnând în ea tot focul dragostei de nem și de țără, de care a fost stăpânit *Eminescu* când a compus’o. Glasul puternic al dlui *Bârsan* rêsună în sală, ear’ publicul își oprește resuflarea, numai pentru ca să pôtă gusta în întregimea lor momentele de deliciu, pe cari i-le-a procurat dl *Bârsan* cu arta sa. Entusiasmul publicului nu pôte fi descris. O palidă expresiune i-a dat imediat protopopul *Popoviciu* din *Abrud*, ridicând paharul în sănătatea acestui artist, care cu prestațiunile sale a captivat inimile tuturor ascultătorilor. A mai fost rostit un toast în sănătatea diletanților, — și apoi masa a fost ridicată la orele patru.

Balul.

La orele 9 sêra s’a început balul cu o horă veselă. Lume multă și la bal. Primul cuadril l’au jucat cam o sută de pãrechi, în două colone. S’a jucat și *Romana*, tot în două colone. Costumul național încă a fost reprezentat, de-și cam slab.

Incheiere.

Pe astăzi era pusă în program escursiunea, care însă a rêmas, din motivul, că o plôie rece ne-a surprins în orele înainte de amiazi. Și de altcum lumea era prea obosită și puținii aveau poftă să mai facă escursiuni. Astfel am început să împachetăm toți, și unii cu trenul de unsprezece și jumătate, alții cu cel de patru și jumătate, am plecat spre casă, adresând un ultim adio sebeșenilor din ferestrele vagónelor îndesate de lume românească și rămânând să ne aducem aminte multă vreme de plăcutele momente petrecute în mijlocul lor. Pentru-că au fost frumose. Onóre și laudă celor ce ni-le-au procurat!

Raportor.

Pentru catedrală.

La colecta pentru zidirea catedralei au mai încurs următoarele oferte:

1. de la <i>Samuil Cupșa</i> ,
protopresbiter în <i>Cupșeni</i> (tractul <i>Solnoc</i>)	cor. 200
2. <i>Nicolae Clonția</i> , paroch în <i>Beclean</i> (tractul <i>Făgăraș</i>)	„ 100
3. <i>George Sglimbea</i> , paroch în <i>Cuciulata</i> (tractul <i>Făgăraș</i>)	„ 100
4. <i>Ioan Perhaiță</i> , paroch în <i>Dobric</i> (tractul <i>Solnoc</i>)	„ 100

„Asociațiunea.”

Convocare

Pe baza §§. 41 și 45 din statutele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, subscrisul birou convôcă adunarea generală a despărțământului *Trei-scaune*—*Ciuc* al *Asociațiunii* pe ziua de 24 August (6 Septembrie) 1903 în biserica gr.-or. din *Magyarbuzza* (*Sita-Buzzeului*) la 3 ore d. a.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
 2. Raportul comitetului.
 3. Alegerea unei comisiuni pentru censurarea raportului și a unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi și încassarea de taxe.
 4. Disertațiuni.
 5. Raportele comisiunilor.
 6. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului pe un nou period de trei ani.
 7. Stabilierea bugetului pe anul viitor.
 8. Incheierea adunării.
- La acosta adunare invităm pe toți sprijinitorii culturai nòstre naționale.

Brașov, în 12/25 August 1903.

Nicolae Bogdan
profesor, vicepresident.

Ioan Oltean
par. în *Poiana-Sărată*
secretariu.

Convocare

Adunarea generală a despărțământului *XXX* (*Sighișora*) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, conform concluderilor comitetului de la 17 Iulie c. v. se convôcă în comuna *Șaeș* pe *Duminecă* în 7/20 Septembrie a c. 2 ore d. a. în șcôla română din loc. La acosta adunare sunt rugați a participa toți membrii despărțământului, cum și toți *Românii* cari cunoscând scopul mareț al acestei instituțiuni culturale române, se intereseză de înaintarea ei.

În special se rogă onorata preoțime a influința împreună cu iubita învățătorime asupra poporului și a ’l invita, ca și el, cu deosebire fruntașii, să participe la adunarea generală din chestiune.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Deschiderea adunării prin director.
2. Comunicarea ordinelor comitetului central dtó 8 Novembre nr. 758 și 13 Novembre 1902 același număr, și în fine invitarea comitetului central la prenumerarea *Enciclopediei române*.
3. Raportul general al comitetului.
4. Raportul cassariului și al bibliotecariului.
5. Alegerea comisiunilor pentru înscrierea membrilor noi, pentru încassarea taxelor de la membri, vechi și noi, și pentru censurarea raportului comitetului, al cassariului și al bibliotecariului.
6. Raportul acelor comisiuni.
7. Propuneri de sine stătătoare.

8. Disertațiuni, cari la tot cazul sunt a se preda directorului cu cel puțin trei zile înainte de adunare.

9. Designarea locului pentru proxima adunare generală.

10. Esmiterea unei comisiuni.

11. Incheierea adunării prin director. *Sighișora*, 24 Iulie 1903, din ședința comitetului despărțământului al *XXX* (*Sighișora*) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 17 Iulie 1903.

D. Moldovan
protopop, director.

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului *XXVII* (*Cohalm*) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se va țină în acest an în opidul *Cohalm* în pavilionul de la „*Sóre*” în 8/21 Septembrie la 2 ore p. m. a. c. pe lângă următorul:

Program:

1. Deschiderea adunării prin presidiu.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa din anul expirat.
3. Raportul cassariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Esmiterea unei comisiuni censurătoare a rapórtelor de sub punct 2, 3 și 4.
6. Esmiterea unei comisiuni pentru adunarea de membri noi și încassarea taxelor.
7. Distribuirea a 2 stipendii (à 20 cor.) la doi învățăci meseriași.
8. Disertațiuni, cari sunt a se anunța cu 24 ore înainte de adunarea generală la vicepresident.
9. Presentarea unui proiect de buget pe 1904.
10. Raportul comisiunii censurătoare de sub punct 5.
11. Eventuale propuneri pentru înaintarea intereselor *Asociațiunii*.
12. Esmiterea a 3 membri pentru verificarea procesului verbal.
13. Includerea adunării prin presidiu.

La acosta adunare se invită toți binevoitorii și sprijinitorii culturai românești, în special preoțimea și învățătorimea cercului nostru, cum și toți aceia cărora le zace la inimă binele și prosperarea poporului nostru românesc din acest cerc.

Cohalm, la 14/27 August 1903.

Ioan Bercan
vice-president.

Jeronim Buzea
notariu.

Monografia

capelei gr. ort. rom. de la penitențiarul reg. ung. regn. din *Gherla*.

(Urmare).

II. Serviciul divin și prevederea prizonierilor cu sfiintele taine.

1. La început nu a fost nici o ordine pentru ținerea serviciului divin, ci preotul era dator a se presenta numai când era invitat să facă vre-o înmormântare, și din când în când și pentru oficierea câte unei *Utrenii* ori *Vecernii*, după cum avea vreme. La anul 1837 directorul *Rácz Péter* dispune însă că preotul greco-neunit este dator a se presenta în fie-care lună odată pentru instruirea religioasă a deținuturilor de confesiunea sa, ear’ la 28 Maiu 1843, ca pentru „disuniți” atunci să se țină serviciu divin, când le va veni preotul.

Cam tot așa, neregulat, s’a ținut serviciul divin și instruirea religioasă a deținuturilor până la anul 1868, când au fost instituiți preoți definitivi pentru tôte confesiunile din institut.

Cât privește ordinea serviciului divin, după normele azi în vîgóre aceea este următoarea:

La signalul dat prin trimbiță și clopote în *Dumineci* și sêrbătorile prescrie de biserică arestații vin la biserică sub supraveghierea alor 2—3 păzitori înarmați cu baionetă și se aşedă fie-care la locul seu. Imediat se începe serviciul divin: *Utrenia* și *Liturgia*, după carea totdeauna urmază cuvântarea bisericească. Obiectul predicii este: ori explicarea *Evangeliei* și a *Apostolului* cetit la *S. Liturgia*, ori explicarea dogmatică-morală a momentului religionar ce se sêrbéază, ori combaterea păcatelor mai des obvenînde în popor — totdeauna ținând cont însă de starea culturală și morală excepțională a deținuturilor; apoi succesive occasional li-se explică rugăciunile, mărturisirea credinței, sacramentele și

Din public.*)

Mulțămită publică.

Subscrisul, în numele comitetului parochial și al întregului popor de religia gr. ort. din comuna Arpașul-inferior, protopresbiteratul Avrig, vin a aduce și pe acesta cale cea mai ferbinte mulțămită pentru jertfele aduse pe altariul Domnului, tuturor acelor binevoitori, emigrați în America, cari la un „Apel“ al episcopiei parohiale gr. ort. nu au pregetat de a 'și depune obolul în folosul și pentru înfrumusețarea bisericii noastre, contribuind cu suma de 400 corone (patru sute corone).

Rog pe bunul Dzeu, să le dea tărie și sănătate, să le răsplătească cu bine însuțit și înmuit, pentru ca și pe viitoriu din prisosința lor să mai pôtă împlini fapte nobile spre mărirea și lauda lui Dzeu; ear' îngerul Domnului să le fie spriginitoriu și apărătoriu în tot decursul petrecerii lor în America, pentru-ca sănătoși și mulțămiiți cu îndestulare să 'l revedem earăși în mijlocul familiilor, comunei și patriei noastre mult iubite. Iată numele celor ce s'au făcut vrednici de stima și recunoștința noastră:

George N. Dobrin, George Avr. Vasu, George G. N. Vasu, Ghedeon Dobrin, Mateiu G. Boieriu, Dionisie Bogdan, Vasile N. Cucu, Mateiu I. Dobrin, Maria G. I. Vasu, câte 10 cor.; George Il. Bogdan, Vasile Stoica, George T. Boieriu, Nicolae V. S. Vasu, Aurel L. Dobrin, Filimon L. Dobrin, Vasile L. Dobrin, Vasile N. Ir. Vasu, George N. Ir. Vasu, Vasile Ger. Bogdan, Petru Ger. Bogdan, Ana Petru Bogdan, Octavian Pavel, Gerasim Grama, Petru Șierb, Mateiu L. Dobrin, Gedeon Grama, Petru Ios. Boieriu, Sevastian Dobrin, Vasile Gavrilă Vasu, Vasile G. T. Boieriu, George G. Stan Boieriu, Paraschiva S. Pavel, George G. Pop Vasu, Ioan Cucu, Vasile V. S. Vasu, Octavian Dobrin, George N. Stanciu, Nicolae Il. Bogdan, George L. Dobrin, Nicolae L. Dobrin, Nicolae Monea, George I. Pop Vasu, Nicolae Hărăbală, George Av. Vasu, George Is. Vasu, din Arpașul-inferior, Petru Comșa, Daniil Roșcovețiu, din Fofeldea, Victor Rad, Agnita, câte 5 cor.; Roman Șerb, Vasile V. S. Dobrin, Ilie V. S. Dobrin, Vasile P. Șerb, Moise V. Bogdan, Ioan I. Boieriu, Sichie N. Vasu, Adam Grama, din Arpașul-inferior, Simion Stănulețiu, Sasauș, Nicolae Sirbeșu, Viróna Sirbeșu, din Feleag, Petru Beca, Noul-român, Ioan Calin, Forumbacul-inferior, George Frățilă, Ucea-inferioră, Nanasy Gyula, Szabó József, Nanasy János, Kosa János, din Noul-român, Nicolae Balteșiu, Nicolae Chidor, din Bradu, câte 50 cenți; Ioan G. Salaghe, Arpașul-inferior, Ioan Constantin, Daneșiu, Dumitru Prozan, Hetur, Pavel Comșa, Fofeldea, Ilarion Cloștorfean, Feleag, Petru Micu, Cornățel, Chirion Vulcan, Zlagna, Ioan Pleșca, Vecerd, Magdalena Filip, Dejan, Nicolae Paștea, Sărata, Petru Roșca, Ocna, Ioan Hordobeșiu, Ilimbav, Iosif Jican, Alțina, Toma Achim, Fofeldea, Teodosie Hordobeșiu, Simion Mănișor, Ilimbav, Nicolae Boieriu, Beclean, George Vlad, Daniil Flenchea, George Bărsan, din Ucea-superiōră, Nicolae Rațiu, Nucet, Iosif Gergelyi, Ioan Gergelyi, din Bruin, Ioan Maer, Nucet, Nicolae Copacea, Beclean, Vasile Fuciu, Ioan Barbat, Dumitru Bărsan, Dionisie Muntean, Ioan Giurgiu, din Ucea-superiōră, Nicolae Ocna, Savu Ciovica, Mateiu Muntean, Tine I. Dateșiu, Ioan Frățilă, câte 25 cenți; Petru Iaru, Fofeldea, Nicolae Stroia, Ioan Murar, Teodor Anghel, Ilimbav, Constantin Budac, Oprea-cârțișōra, Ioan P. Nan, Arpașul-inferior, Nechifor Glăjariu, câte 20 cenți; Vasile I. Șerbu, Arpașul-inferior, Ștofin Vasu, Ucea-inferiōră, George Ciontea, Mateiu Hōjă, Beclean, Avram Tutar, Arpașul-superior, câte 15 cenți; Ifimie Stanciu, Cincu-mare, Simion Oprișor, Ocna, Ioan Arcos, Alămor, Daniil Breaz, George Escan, Leonte Stan, Ioan Hordobeșiu, Mihaiu Dobriță, Ioan Stoicenuțiu, Vasile Gligor, din Arpașul-superior, Tôder Florea, Nicolae Tutar, Arpașul-superior, George Văsălache, Ucea-inferiōră, Ioan Glăjariu, câte 10 cenți; Vasile Orestiu, 5 cenți.

Arpașul-inf. în 16/29 Iulie 1903.

Trandafir Dragomir paroch gr. ort.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspundere.

Nr. 559/1903

[205] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Presaca, pe baza rezoluțiunii ven. consistoriu de la 12 Iulie a. e. nr. 7312 ep., se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Cei ce doresc a reflecta la acest post vor avé a 'și așterne suplicele concursuale, instruite în sensul normelor în vigōre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, avēnd a se presenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă ori sērbătōre spre a cânta, respective a celebra și a cuvēnta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Abrud, — în conțelegere cu comitetul parochial.

Abrud, 12 August 1903.

Petru Popoviciu protopresbiter.

Nr. 620 1903.

[207] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățatori din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sighișōra, se escrie prin acesta concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Vidacutul român, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

2. Nadeșul-săsesc, cu salariu anual de 600 corone, și anume: 300 cor. prin repartiție, cereale de la popor și folosirea unui pământ de 2 1/2 jughere, — 300 cor. întregire de la stat.

Reflecțanții la aceste posturi, cu îndarirea a provedé instrucțiunea școlarilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani, și a ținē în Dumineci și sērbătōri strană în biserică, să 'și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigōre subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, cu îndatorirea a se presenta în vre-o Duminecă sau sērbătōre în biserică spre a 'și arăta desteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișōra, 14 August 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracutului Sighișōra, — în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan protopresb.

Nr. 130 1903.

[203] 2—3

Concurs repețit

Necompetând concurenți convenabili la concursul publicat în „Tel. Rom.“ nr. 69 pentru ocuparea a 2 posturi de învățatori la școlă noastră confesională gr. or. din Alțina, se publică din nou concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt câte 600 corone pentru fiecare post, solvibili jumătate din ajutoriu de stat și jumătate din cassa bisericii; cuartir natural și pentru grădină lemnele necesare de foc.

Concurenții să se presinte în vre-o Duminecă ori sērbătōre în biserică spre a 'și arăta desteritatea în cântări și tipic. Cuincuenalile se socotesc de la ziua înțrării în post.

Alțina, în 10 August st. v. 1903.

Pentru comitetul parochial:

Nicolae Gavrea paroch Ioan Petrișor paroch delegat al oficiului prot. Agnita

Un jurist

care posedă și limba română află aplicațiune în cancelaria advocațională a dlui

Dr. Mátyás Lázár, Sibiu,

[204] Strada uezului nr. 22. 3—3

În Septembrie începe un

NOU CURS

pentru desen de croială, pregătire de haine, cusătură de albituri, împletire cu fuscioare (= Klöppeln), brodare cu aur, cu alb și cu diferite colorii, și pentru pregătirea de ori-ce lucrări de mână moderne.

Instrucțiunea se pôte face în tōte trei limbile țerii. [189] 3—3

Se primesc domnișōre și cu întregă întreținerea.

Maria și Hermina Lurz Sibiu

strada măcelarilor 6, parter.

„AGRICOLA“ însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedōra.

Convocare.

P. T. domni membri ai însoțirii economice de magazin și anticipații „Agricola“ din Hunedōra sunt rugați să ia parte la

Prima adunare generală ordinară

ce se va ținē în Hunedōra la 13 Septembrie n. 1903 în localul însoțirii (casele proprii).

Ordinea de zi:

- 1. Raportul direcțiunii și prezentarea bilanțului anual.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Decisiune asupra absolutoriului direcțiunii și comitetului de supraveghiare pentru gestiunea anului 1902/3.
4. Folosirea profitului curat.
5. Alegerea membrilor în direcțiune în locurile vacante.
6. Alegerea comitetului de supraveghiare pe un period de 3 ani.
7. Eventuale propuneri.
Hunedōra, la 25 August 1903.

Direcțiunea.

Activa. Bilanț de încheiere pe timpul de la 1 Septembrie 1902 — 30 Iunie 1903. Pasiva.

Table with 2 columns: Activa and Pasiva. Rows include Numărar în cassă, Avansuri pe vite și amanete, Cucuruz în magazin, etc.

Eșite. Profit și Perderi. Intrate.

Table with 2 columns: Eșite and Intrate. Rows include Interese de cont curent și reescompt, Chirie, Spese, porto și tipărituri, etc.

Hunedōra, 30 Iunie 1903.

Avram P. Pécuarariu m. p. Vasile C. Osvadă m. p. presidentul direcțiunii. director executiv.

Membrii direcțiunii:

Mihail Rimbaș m. p. Leontin Ungur m. p. Nicolae Macrea m. p. Nicolae Rimbaș jun. m. p. Schmidt Feri m. p.

Conturile prezente le am revidat și aflat în deplină ordine. [208] 1—1

Comitetul de supraveghiare:

Teofil Tulea m. p. Dr. August Dragits m. p. George Rain m. p.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

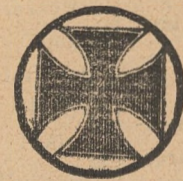
Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deōre-ce „Ciasul-Volta atāt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țēră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.